7. Nyárádtő

Ezüst pikkelyű súgók
Az édesvizű csendesek alatt,
Melyekre borzas füzek hajlanak,
S melyekben néha-néha
Már ott búvik a mélység.

Székely János

207 km-re a folyó felszínre bukkanásától, Nyárádtő Marosvásárhely ipari létesítményei alatti folyószakasz mellett található. Innen Gyulafehérvárig csendes folyású a Maros, 75 cm/km eséssel, az Erdélyi Mezőség peremén halad széles mederben, gyakran szigeteket hozva létre.

A folyóágy üledékei kavicstól a durva, finom és a lenitikus (csendes) szakaszokon akár iszapos homokig változnak. A Maros hajdani medrei helyén holtágak, berkek, mocsaras részek terülnek el. Nyárádtő alatt, Csapón és Radnóton, ezeket a területeket halastavakká alakították.

A marosvásárhelyi kémiai ipar (Vegyipari Kombinát) beöntött szennyvizei révén gyökeresen megváltoztatja a víz kémiai összetételét. Ez az elsőrendű termelők (elsősorban algák) tápanyagainak erős növekedését okozza, különösen magas az ammónium tartalom, valamint a szervetlen nitrogén és az össz-nitrogén tartalom. Hasonlóképpen növekszik a víz foszfáttartalma.

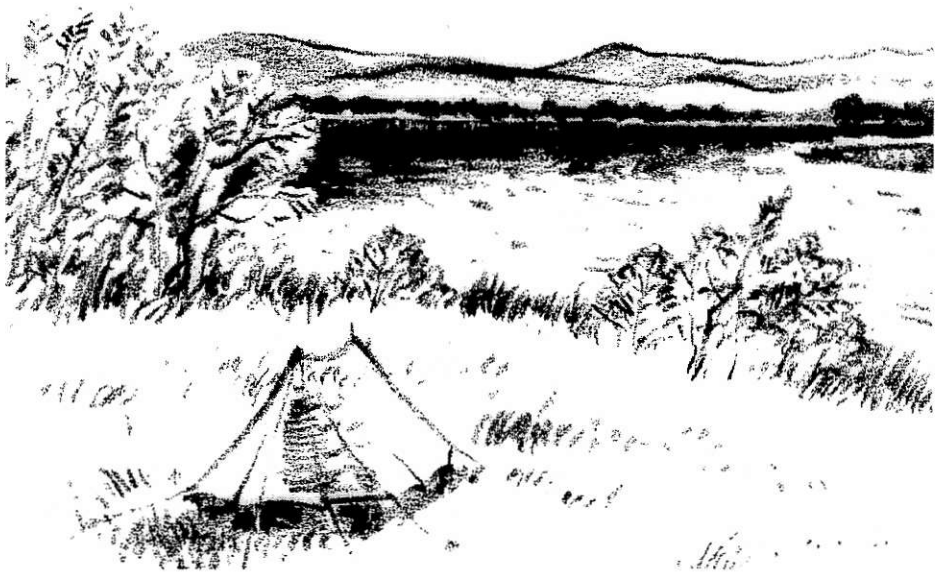

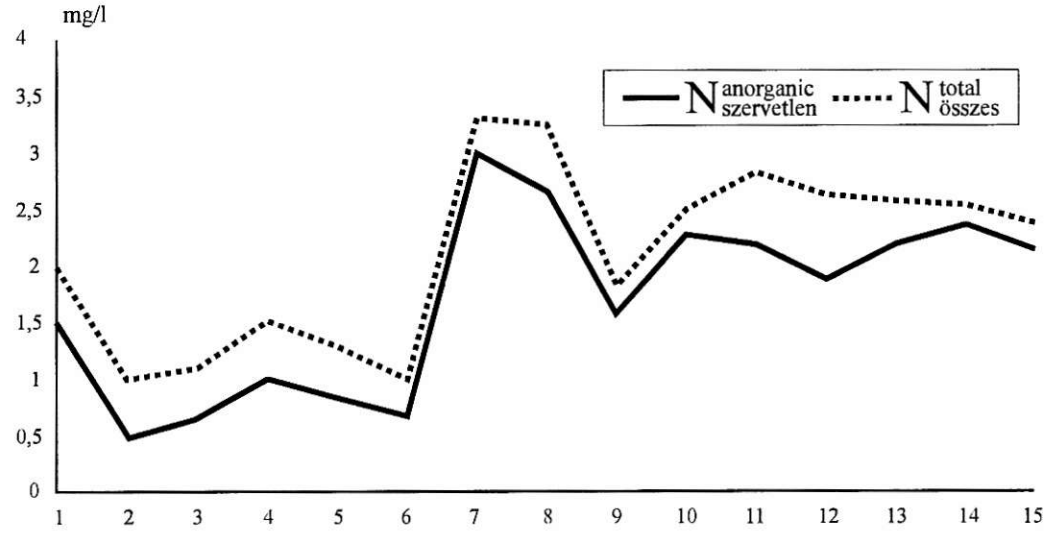

VI. Dinamica concentrațiilor de azot anorganic și total din apa Mureșului

VI. A szervetlen nitrogén és az össz-nitrogén mennyiségi változása a Maros vizében

Úgyszintén nő a szervesanyag-tartalom a beömlő fekaloid-háztartási és a helyi élelmiszeripari szennyvizek miatt. Nagy mennyiségben tűnnek fel egyes nehézfémek. Itt tapasztaltuk a mosószerek és fenolszármazékok koncentrációinak erőteljes növekedését (VII. grafikon).

A coliform csírák száma eléri a folyóban mért legmagasabb értéket, 3.500.000 csíra található literenként. Ez a város szennyvíztisztító telepe által meg nem tisztított fekaloid vizeknek tudható be.

Az algák fajszáma 51-re nő. Sűrűségük 1284 egyed/ml, jelölve ezzel az eutrofizálódás előrehaladott állapotát, ami egyenes következménye a tápanyag-koncentráció növekedésének. Az algák minden rendszertani csoportjának képviselője megtalálható ezen a helyen. Itt jegyeztük fel az egysejtűek legtöbb faját (39), főleg csillósokat, amelyek a magas szervesanyag tartalom és baktériumszám miatt szaporodtak így el. Így nagyrészük alga- és baktériumfaló, de megjelennek az első mindenevő formák is.

A zooplankton fajszáma esik az előző állomáshoz viszonyítva, egyedszáma viszont nő, mutatva ezzel a vízminőség nagyfokú leromlását.

A bentoszból csak a kevéssertéjűek (belőlük volt a legtöbb), árvaszúnyogok és piócák képviselőit azonosítottuk, összesen 7 fajt, az

előzőleg tapasztalt 13-al szemben. Az eltűnt 6 faj éppen az érzékeny fajok közül kerül ki. Sűrűségük azonban jóval alatta van az előzőleg felvett értékeknek.

Marosvásárhely alatt a kagylók csak szórványosan, kis és felszabdalt területeken, elszigetelt példányok által képviselve jelennek meg. 1978-ig erős nagykagyló (najád, Unionidae) populációk éltek itt, de sajnos erősen visszaszorultak a szennyezés következtében. A halfajok száma 5-tel visszaesik, annak ellenére, hogy a hidrológiai feltételek nem változnak: fogassülő *(Stizostedion lucioperca)*, menyhal *(Lota lota)*, felpillantó küllő *(Gobio uranoscopus frici)*, ezüstös balin *(Blicca bjoerkna)*, nyúldomolykó *(Leuciscus leuciscus leuciscus)* - ritka, veszélyeztetett faj.

Következtetésként elmondhatjuk, hogy a Maros ezen a részen súlyosan szennyezett, amire nem csupán a kémiai elemzések, hanem a természetes társulások széthullása is utal.

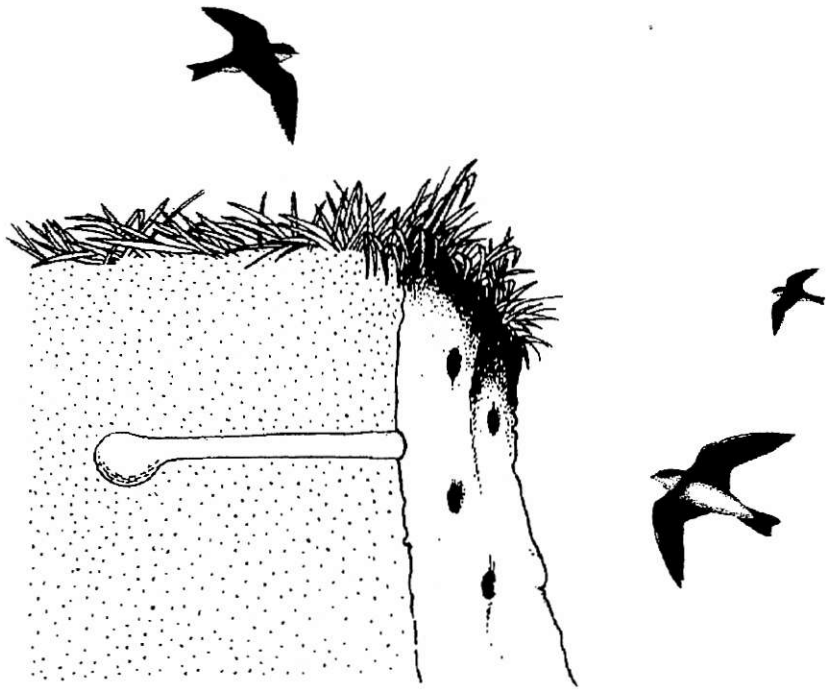

Riparia riparia